

ความเห็นในการวินิจฉัยคดีส่วนตน

ของ นายอนุรักษ์ มาประณีต ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

คำวินิจฉัยที่ ๑๙ - ๒๐/๒๕๕๖

เรื่องพิจารณาที่ ๓/๒๕๕๖

เรื่องพิจารณาที่ ๕/๒๕๕๖

วันที่ ๑๘ ธันวาคม พุทธศักราช ๒๕๕๖

ประเด็นวินิจฉัย

พระราชบัญญัติปู้ย พ.ศ. ๒๕๑๘ มาตรา ๗๒/๕ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๓๙ วรรคสอง หรือไม่

ความเห็น

พระราชบัญญัติปู้ย พ.ศ. ๒๕๑๘ มาตรา ๗๒/๕ บัญญัติว่า “ในกรณีที่ผู้กระทำความผิด ซึ่งต้องรับโทษตามพระราชบัญญัตินี้เป็นนิติบุคคล เว้นแต่กรณีตามมาตรา ๗๒/๒ ให้กรรมการผู้จัดการ หุ่นส่วนผู้จัดการ ผู้แทนนิติบุคคล หรือผู้ซึ่งรับผิดชอบในการดำเนินการของนิติบุคคลนั้นต้องรับโทษ ตามที่กฎหมายกำหนดไว้สำหรับความผิดนั้น ๆ ด้วย เว้นแต่จะพิสูจน์ได้ว่าตนมิได้มีส่วนในการกระทำ ความผิดของนิติบุคคลนั้น”

สำหรับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๓๙ วรรคสอง บัญญัติว่า “ในคดีอาญา ต้องสันนิษฐานไว้ก่อนว่าผู้ต้องหาหรือจำเลยไม่มีความผิด”

พระราชบัญญัติปู้ย มาตรา ๗๒/๕ ได้บัญญัติเหมือนกับพระราชบัญญัติชายตรง และตลาดแบบตรง พ.ศ. ๒๕๔๕ มาตรา ๕๔ ความเห็นในการวินิจฉัยคดีส่วนตนในคำวินิจฉัยที่ ๑๒/๒๕๕๕ ได้มีความเห็นว่า เมื่อนิติบุคคลกระทำความผิดและต้องรับโทษตามพระราชบัญญัติปู้ย ซึ่งหมายความว่ามีการพิสูจน์ความผิดในการพิจารณาคดีแล้วว่านิติบุคคลกระทำความผิด โดยโจทก์จะต้อง นำสืบพิสูจน์ว่านิติบุคคลกระทำความผิด การที่นิติบุคคลกระทำความผิดผู้ที่กระทำการแทนนิติบุคคลก็คือ กรรมการผู้จัดการ ผู้จัดการ หรือบุคคลใดซึ่งรับผิดชอบในการดำเนินงานของนิติบุคคลนั้น ในกรณีนี้ โจทก์ยังต้องมีหน้าที่นำสืบพิสูจน์ให้เห็นประจักษ์ว่า ผู้ใดที่กระทำการแทนนิติบุคคลเสียก่อน เมื่อโจทก์

พิสูจน์ได้ดังกล่าวแล้ว บุคคลนั้นจึงจะต้องรับโทษตามที่กฎหมายกำหนดไว้สำหรับความผิดนั้นด้วยหาได้เป็นข้อสันนิษฐานเลยว่าเป็นนิติบุคคลกระทำความผิดแล้วให้ถือว่ากรรมการผู้จัดการ ผู้จัดการ หรือบุคคลใดซึ่งรับผิดชอบในการดำเนินงานของนิติบุคคลนั้นทั้งหมดกระทำความผิดไปด้วย เพียงแต่บัญญัติว่าต้องรับโทษเช่นเดียวกับนิติบุคคล ซึ่งโจทก์ยังต้องมีภาระในการพิสูจน์ว่ากรรมการผู้จัดการ ผู้จัดการ หรือบุคคลใดซึ่งรับผิดชอบในการดำเนินงานของนิติบุคคลนั้นเป็นผู้กระทำความผิด เป็นผู้กระทำแทนนิติบุคคล ส่วนกรรมการผู้จัดการ ผู้จัดการ หรือบุคคลใดซึ่งรับผิดชอบในการดำเนินงานของนิติบุคคลนั้น ก็จะต้องนำสืบหรือมีภาระในการพิสูจน์ตนเองว่ามีได้มีส่วนในการกระทำความผิดของนิติบุคคลนั้น ซึ่งก็เหมือนกับคดีทั่ว ๆ ไปที่จำเลยหรือผู้ต้องหาจะต้องนำสืบพิสูจน์ว่าตนเองมิได้กระทำความผิด ดังนั้น บทบัญญัติมาตรา ๗๒/๕ แห่งพระราชบัญญัติปุ๋ย พ.ศ. ๒๕๑๘ จึงมิได้บัญญัติสันนิษฐานว่าผู้ต้องหาหรือจำเลยได้กระทำความผิด

ด้วยเหตุผลดังที่ได้วินิจฉัยข้างต้น จึงมีความเห็นว่า พระราชบัญญัติปุ๋ย พ.ศ. ๒๕๑๘ มาตรา ๗๒/๕ ไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๓๔ วรรคสอง

นายนุรักษ์ มาประณีต

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ